

DE BRACHIO REGIO TRACTATVS, SEV

DE LIBERA, AMPLA, ET ABSOLVTA POTESTATE
IVDICIS SVPREMI IN CAVSIS CRIMINALIBVS:
& præcipuè

DE MODO PROCEDENDI PER PROCESSVM
INFORMATIVVM, AC
DE BALIA IVDICANDI.

Opus nouum, ac perutile, necessarium, & practicabile.

HORTENSIO CAVALCANO I. C.
FIVIZANENSE, AVTHORE.

*Materiarum præcipuè tractatarũ capita, quinta ab hinc pagella ostendit,
quæ deinceps subsequitur rerum, & verborum INDEX.*

MANTVÆ,

ET Typographio Francisci Osannæ Ducalis Calcographi. MDCIII.
Superioribus facultatem præstantibus.

COLL. SOC. IESV SALM. EX DONO REGVM

ELEONORAE
MEDICI GONZAGAE,
MANTVAE, MONTISQ. FERRATI
DVCI SERENISSIMÆ,
CLEMENTISSIMÆQ.

HORTENSIVS CAVALCANVS. P. F.

*SENTENTIA iam pridem penès
omnes Iurisconsultos receptum est,
quicquid acquirit seruus, domino ac-
quirere. Quod de Tractatum hunc,
à me tuis sub auspicijs dum Mantua
officio Capitanei Iustitiæ, munere
mibi ab Inuictissimo Coniuge tuo de-
mandato, iam tunc fungerer, utcun-
que succisuis horis conscriptum, iure
tibi optimo deberi, cuiq. rectè sapienti patet. Cùm enim ani-
mo ingiter meditarer, qua ratione post exantlatos officij mei
labores, ne ingratitude notam subirem, cùm meam erga
Celsitudinem tuam insitam propensionem, deuotionemq. ob tua*

TRACTATUS
DE BRACHIO REGIO
HORTENSII CAVALCANI I. G.
P A R S P R I M A .

S V M M A R I V M .

- B** R A C H I V M Regium cur concedatur.
 Brachij Regij practica haftenus indigesta.
 Manus regia, Brachium regium, &
 Brachium forte, idem dicitur.
 Manus regia apud quos, & quibus in locis
 tractentur.
 Brachium Regium crimina prosequitur.
 Interest Reip. delicta puniri.
 Brachij Regij vires ignota.
 5 Iudices ignari abutuntur balia Brachij regij.
 6 Iudices quidam gloriantur in malitia.
 7 Brachium Regium quid sit.
 Diffinitio Brachij regij.
 8 Brachium regium non recognoscit alium iudicem superiorem.
 9 Arbitrium ob Brachium regium est tam super expressis, quam super
 non expressis. & n. 26.

DE BRACHIO REGIO

PARS SECVNDA.

1 **S**APTURAM esse meti, & mixti imperij, trad. Bar. & Doc. in l. imperium, de iurisd. omn. iud. in l. 1. & 2. C. de custo. reor. idem Bar. in l. cōsentaneum. C. quo. & quan. iudex. Luc. de pen. in l. 1. C. curios. & stratio. lib. 1. 1. Cassa. in consuetu Burg. car. 19. col. 1. & 2. † Cuius facultas competit omnibus Iudicibus supremis, & inferioribus, ut in auth. de defensor. Ciuita. §. & iudicare, & in l. Diui Marci, de ser. fug. Sed

2 non competit illis potestatibus, & alijs iudicentibus, qui habent iurisdictionem paruum, bassam, & discontinuam, ut est quando non possunt ius dicere, nisi semel aut bis tantum in hebdomoda, in certis

3 causis minimis, & ciuilibus tantum; † qui Iudices Pedanei appellantur, ex quo infima tractant negotia. l. vlt. C. de peda. iudic. Boer. dec. 2. 1. §. n. 3. 4. multò minus capturandi ius competere potest priuatis personis, nisi in casibus, de quibus supra in 1. par. sub n. 2. 2. 3. & de quibus per Vant. de nullit. ex defec. cit. sub n. 3. 4. & omiſſis alijs capturz. Speciebus in causis ciuilibus, de quibus glo. tex & Doc. in l. 3. autores ff. de suspect. tut. de captura tantum, quæ pro causis criminalibus concedi, & executioni mandari debet, ut proprius accedam ad tractatum

4 nostrum, verba sum facturus. † Captura igitur criminalis ad duplicem effectum fieri solet, vel ad penam, vel ad custodiam. Primo casu captura non dicitur esse de mero imperio, intellige in secundo, & tertio gradu, ut §. n. 1. 4. 4. & seq. in 1. par. secundo casu sic, secundum Bar. in d. l. imperium, sub n. 8. de iur. omn. iud. vbi hanc competere tantummodo maioribus Magistratibus ait, captura verò quæ fit ad custodiam pariter est meti imperij, sed parui, ex quo sonat iurisdictionem, intellige continuam, & non discontinuam. las. in d. l. imperium, sub n. 2. 4. vers. quartus gradus, ut §. dixi n. 1. 4. 5. & seq. facit Luc. de pen. l. 2. C. de exact. & execut. lib. 1. 2. & omnes Iudices ordinarij habent facultatem capturandi, siue sint ciuitatum Prætores, siue villarum potestates; quorum

PRACTICA,
ET THEORICA
DE TESTIBVS,

IN QVA DE QUALITATE, NUMERO, PROBATIONE,
ET REPROBATIONE TESTIVM,
DE Q. OFFICIO IVDICIS CIRCA EOSDEM
IN CAUSIS CIVILIBVS, ET CAPITALIBVS,
ABSOLVTISSIME PERTRACTATVR.

*Eaq; omnia traduntur, que hac in materia, Iudicentibus simul
& causarum patronis maximo in dies vsui sint futura.*

HORTENSIO CAVALCANO I. C.
FIVIZANENSE AVTHORE.

Cum rerum magis notabilium INDICIB locupletissimo.

MANTVÆ,

FRANCISCVS OSANNA Ducalis Typographus excudebat.
Anno salutis MDCIII Superiorum concessu.

CLARISSIMIS, AC

^{BVS}
PERILL. VIRIS I. V. DD.

^{mo}
R. TVLLIO PETROZANNO,

PROTHONOTARIO APOSTOLICO,
AC PRIMICERIO MANTVÆ,

PRÆPOSITVÆ SANCTI BENEDECTI
DE PADOLIRONO PRÆPOSITO, &c.

ET SERENISS. DVCIS MANTVÆ, MONTISQ.
FERRATI, &c. CONSILIARIO,

NEC NON VILLÆ S. SECVNDI, AC ODALENGI
Magni à Sturia in Statu Montisferrati Comiti, &c.

ET D. ANNIBALI CHIEPPIO

EIVSDEM ITIDEM SERENISS. DVCIS
CONSILIARIO,

HORTENSIVS CAVALCANVS S. D.

ULTORVM literis, & sermoni-
bus vulgatum est, CLARISSIMI
VIRI, naturalem esse erga suos fœ-
tus parentum amorem, quem non
modò inter Christianos humanitate
ornatos, religione imbutos, artibus
excultos, sed inter ferocissimas e-
tiam gentes, barbarie innumeras,
impie-

PRACTICA, ET THEORICA
DE TESTIBVS.
D. HORTENSII CAVALCANI.

S V M M A R I V M.

- 1 **T**ESTIVM materia valde periculosa, & difficilis.
2 Deus est ipsa veritas.
3 Veritas lapis angularis dicitur, & de eius excellētia.
4 Testimonium ferre est dignitas, & ponitur inter actus
legittimos.
5 Veritatem occultans mortaliter peccat.
Amicus sciens sub confessione factum amici, an te-
neatur reuelare in iudicio.
- 6 Quod tibi non vis, alteri ne facias.
Testimonium ferre est munus civile, & publicum. ibid.
Testes quare cogendi sint. ibi.
- 7 Testes à quibus iudicibus cogi possint.
- 8 Arbitet non habet eandem iurisdictionem, quam index ordinarius.
- 9 Testes quibus modis cogendi sint.
- 10 Testes qui esse possint.
- 11 Testes idonei esse debent, & quando rogati, & quando non.
- 12 Qualitates testium qua esse debeant.
- 13 Testis cuius aetatis esse debeat. & n. 16.
- 14 Aetas prima, & caetera aetates qua sint.
Masculus pubes, & femina viripotens, quando sint.
- 15 Femina cur citius pubescant.

testis, & pars simul, quia questio est præiudicialis, ut no. Cym
 in l. r. C. qui accus. non poss. Bal. in l. Lucius, col. 2. ff. de ijs, qui
 not. infam. Boss. d. tit. Vbi concludit hoc remedium competere
 spacio viginti annorum. Et hæc pro viribus dicta sint ad lau-
 dem omnipotentis DEI, Gloriosaq; Deiparæ Virginis Matris
 MARIAE, ac Beati FRANCISCI, Sanctorumque omnium
 Cælestis curiæ; Quibus hocce opus, meque ipsum commenda-
 tum facio.

**Finis Practicæ, necnon & Theoricæ
 de Testibus.**

Regestum Practica, & Theorica de Testibus.

† A B C
A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X Y Z
A A B B C C D D E E F F G G H H I I K K L L M M N N O O
P P Q Q.

*Omnes sunt duerniones, prater A B C Indicis, qui
sunt quaterniones, & Q Q, qui est ternio:
omnes autem sunt numero 47.*

Regestum Tractatus de Brachio Regio.

a b c d e f
R R S s T t V v X x Y y Z z
A A A B B B C C C D D D E E E F F F G G G H H H I I I K K K L L L
M M M N N N O O O P P P Q Q Q R R R S s s T t t V v v
X x x Y y y Z z z
A a a a B b b b C c c c D d d d E e e e F f f f G g g g H h h h I i i i
K k k k L l l l M m m m N n n n O o o o P p p p Q q q q
R r r r S s s s T t t t V v v v X x x x Y y y y Z z z z
A a a a a B b b b b C c c c c.

*Omnes sunt duerniones, prater folia Indicis, & ab O o o o o,
usque ad finem, que sunt duplices:
sunt vero numero 81.*

